

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2023. október 26.*

„Előzetes döntéshozatal – A hozzáadottérték-adó (héta) közös rendszere – 2006/112/EK irányelv – A 2. cikk (1) bekezdésének c) pontja – Ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás – Fogalom – Közszolgálati rádió- és televíziótestületnek a földfelszíni műsorsugárzás vételi területén található, audiovizuális vevőkészülékkel rendelkező személyek által fizetett kötelező díjból finanszírozott tevékenységei – A 378. cikk (1) bekezdése és a X. melléklet A. részének 2. pontja – Az Osztrák Köztársaság csatlakozási okmánya – Eltérés – Hatály”

A C-249/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2022. április 11-én érkezett, 2022. március 16-i határozatával terjesztett elő a

BM

és

a **Gebühren Info Service GmbH (GIS)**

között,

a **Bundesministerium für Finanzen,**

az **Österreichischer Rundfunk**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, F. Biltgen, M. Ilešič, I. Jarukaitis és D. Gratsias (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: M. Siekierzyńska tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. február 15-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: német.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- BM képviseletében F. List Rechtsanwältin és W. List Rechtsanwalt,
- a Gebühren Info Service GmbH (GIS) képviseletében S. Lenzhofer Rechtsanwalt,
- az Österreichischer Rundfunk képviseletében T. Wenger és H. Wollmann Rechtsanwältin,
- az osztrák kormány képviseletében A. Posch, F. Koppensteiner és B. Kuder, meghatalmazotti minőségben,
- a dán kormány képviseletében J.F. Kronborg és V. Pasternak Jørgensen, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviseletében R. Bénard, meghatalmazotti minőségben
- az Európai Bizottság képviseletében J. Jokubauskaitė és B. Martenczuk, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. május 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvnek (HL 2006. L 347., 1. o.; helyesbítések: HL 2007. L 335., 60. o.; HL 2015. L 323., 31. o.; a továbbiakban: héairányelv) – az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság Európai Unióhoz történő csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 1994. C 241., 21. o. és HL 1995. L 1., 1. o.; a továbbiakban: csatlakozási okmány) 151. cikkének (1) bekezdésével és XV. melléklete IX. része 2. pontja h) alpontja első bekezdésének második franciabekezdésével összefüggésben értelmezett – 2. cikke (1) bekezdése c) pontjának és 378. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a BM és a Gebühren Info Service GmbH (GIS) között az előbbi által benyújtott, a 2013. október 1. és 2018. október 31. közötti időszakra vonatkozó műsorszolgáltatási díj után fizetendő hozzáadottérték-adó (héa) GIS általi visszatérítése iránti kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A csatlakozási okmány

- 3 A csatlakozási okmány 151. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:
- „A jelen okmány XV. mellékletében felsorolt rendelkezések az ezen mellékletben előírt feltételek mellett alkalmazhatóak az új tagállamok tekintetében.”
- 4 A csatlakozási okmány XV. melléklete tartalmaz egy „Adózás” című IX. részt, amelynek 2. pontja a következőképpen szól:
- „377 L 0388: A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelvet (HL [1977. L 145.,] 1. o.; [magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.]) a legutóbb módosította:
- 394 L 0005: 1994. február 14-i 94/5/EK tanácsi irányelv (HL [1994. L 60.,] 16. o.; [magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 255. o.]

Ausztria

[...]

- h) A 28. cikk (3) bekezdése a) pontjának alkalmazásában az Osztrák Köztársaság a következőket adóztathatja meg:

[...]

- az E. melléklet 7. pontjában felsorolt ügyletek.

[...]

A héairányelv

- 5 A 77/388 irányelvet (a továbbiakban: hatodik irányelv) a héairányelv 411. cikkének (1) bekezdése értelmében hatályon kívül helyezték. E cikk (2) bekezdése értelmében a hatodik irányelvre történő hivatkozásokat a héairányelvre való hivatkozásként, és az ezen irányelv XII. mellékletében foglalt megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.
- 6 Az említett irányelv 1. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki:
- „Ez az irányelv megállapítja a közös [héarendszert].”
- 7 Ugyanezen irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy által ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás a héa hatálya alá tartozik.

- 8 A héairányelv XII. mellékletében szereplő megfelelési táblázat szerint ezen irányelv 132. cikke (1) bekezdésének q) pontja megfelel a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése q) pontjának. Az úgy rendelkezik, hogy a tagállamok mentesítik az adó alól „a közszolgálati rádió- és televíziótestületek tevékenységei[t], kivéve azok kereskedelmi jellegű tevékenységeit”.
- 9 Az említett irányelv 370. cikke, amely megfelel a hatodik irányelv 28. cikke (3) bekezdése a) pontjának, a következőképpen rendelkezik:
„Azok a tagállamok, amelyek 1978. január 1-jén adóztatták a X. melléklet A. részében felsorolt ügyleteket, továbbra is adóztathatják azokat.”
- 10 Ugyanezen irányelv 378. cikkének (1) bekezdése, amely megfelel a csatlakozási okmány XV. melléklete IX. része 2. pontja h) alpontja első bekezdése második franciabekezdésének, a következőket írja elő:
„Ausztria továbbra is adóztathatja a X. melléklet A. részének 2. pontjában felsorolt ügyleteket.”
- 11 A héairányelv X. melléklete A. részének 2. pontja a következőkre vonatkozik: „a közszolgálati rádió- és televízióintézmények tevékenységei, kivéve azok kereskedelmi jellegű tevékenységeit”. E tevékenységeket korábban a hatodik irányelv E. mellékletének 7. pontja tartalmazta.

Az osztrák jog

Az RGG

- 12 A Bundesgesetz betreffend die Einhebung von Rundfunkgebühren (az üzembentartási díjak beszedéséről szóló szövetségi törvény; BGBl. I, 159/1999.) alapügyben alkalmazandó változata (a továbbiakban: RGG) 2. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy valamennyi olyan személy, aki épületen belül audiovizuális vevőkészüléket használ, köteles az RGG 3. §-ában előírt díjat (a továbbiakban: üzembentartási díj) megfizetni. Az ilyen, működőképes audiovizuális vevőkészülék birtoklása egyenértékű annak használatával.
- 13 Az RGG 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy az üzembentartási díj, valamint az ehhez kapcsolódó egyéb adók és díjak beszedése a GIS feladata, amely szintén hatáskörrel rendelkezik az ezekkel kapcsolatban benyújtott mentesség iránti kérelmek elbírálására.

Az ORF-G

- 14 A Bundesgesetz über den Österreichischen Rundfunk (az Österreichischer Rundfunkról szóló szövetségi törvény; BGBl. 379/1984.) alapügyre alkalmazandó változata (BGBl. I, 55/2014.; a továbbiakban: ORF-G) 1. §-ának (1) bekezdésében „Österreichischer Rundfunk (ORF)” néven közjogi alapítványt hoztak létre.
- 15 Az ORF-G „Műsorszolgáltatási díj” című 31. §-ának (1), (10) és (17) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Bármely személy jogosult az [ORF] rádió- vagy televízióműsorainak folyamatos jellegű műsorszolgáltatási díj (rádiódíj, televíziódíj) ellenében való vételére. A műsorszolgáltatási díjösszegét a főigazgató kérésére az alapítvány tanácsa állapítja meg. [...]

[...]

(10) A műsorszolgáltatási díj a műsorok vagy vételük gyakoriságától és minőségétől függetlenül fizetendő, feltéve hogy a felhasználó vételének helye (az RGG 2. §-ának (1) bekezdése) az [ORF] műsorainak földfelszíni (analóg vagy DVB-T) műsorszórása által lefedett területen található [...]. A műsorszolgáltatási díj megfizetésére vonatkozó kötelezettség kezdetét és végét, valamint az e kötelezettség alóli mentességet a műsorszolgáltatási díjakra vonatkozó szövetségi jogszabályi rendelkezések szabályozzák.

[...]

(17) A műsorszolgáltatási díjat az üzembentartási díjjal egyidejűleg és ugyanolyan módon kell beszedni mint azt; a tartozást semmilyen más elszámolási mód nem szünteti meg.”

Az UStG

- 16 A Bundesgesetz über die Besteuerung der Umsätze (a forgalmi adóról szóló szövetségi törvény, BGBl. 663/1994.) alapeljárásra alkalmazandó változata (a továbbiakban: 1994. évi UStG) 1. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az alábbi ügyletek a forgalmi adó hatálya alá tartoznak:

1. a vállalkozó által vállalkozási tevékenysége keretében ellenérték fejében belföldön teljesített termékértékesítés és egyéb szolgáltatásnyújtás. Az adóztatást nem zárja ki az a körülmény, hogy az ügyletet jogszabályi vagy hatósági aktus alapján végzik, vagy hogy azt jogszabályi rendelkezés alapján tekintik teljesítettnek.

[...]”

- 17 Az 1994. évi UStG „Adómérték” című 10. §-a a következőket mondja ki:

„(1) Az adó mértéke valamennyi adóköteles ügylet esetében az adóalap 20%-a (4. és 5. §).

(2) Az adó mértéke 10%-ra csökken a következők esetében:

[...]

5. a rádió- és televíziódíjak beszedésének alapját képező szolgáltatások, valamint kábeltelevíziós vállalkozások egyéb szolgáltatásai, amennyiben e szolgáltatások a nyilvánosság számára csatornákon keresztül folyamatosan fizetendő díj ellenében hozzáférhetővé tett, nemzeti és külföldi rádió- és televízió-műsorok egyidejű, teljes körű és változatlan sugárzásából állnak;

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 18 A GIS-nél regisztrált BM a műsorszóró szolgáltatások igénybevevőjeként az ORF olyan műsorainak digitális földfelszíni műsorszórása által lefedett területen jegyezték be, amelyek beltéri antennán keresztül is vehetők.

- 19 2018. október 23-án BM azt kérte a GIS-től, hogy határozatban állapítsa meg a 2013. október 1. és 2018. október 31. közötti időszakra vonatkozóan az ORF-G 31. §-ának (1) bekezdése alapján általa fizetendő műsorszolgáltatási díj után megfizetett héának megfelelő, összesen 100,57 euró összeg visszatérítésére való jogosultságát. Kérelmének alátámasztása érdekében BM lényegében arra hivatkozott, hogy a műsorszolgáltatási díj héakötelezettsége ellentétes a 2016. június 22-i Český rozhlas ítélettel (C-11/15, EU:C:2016:470) összefüggésben értelmezett héairányelvvel.
- 20 A GIS a BM kérelmét elutasító határozatot hozott. Ez utóbbi keresetet indított e határozattal szemben a Bundesverwaltungsgerichtnél (szövetségi közigazgatási bíróság, Ausztria), amely keresetet elutasítottak. BM a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.
- 21 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy mind az üzembentartási díj, mind a műsorszolgáltatási díj beszedése a GIS feladata. Ugyanakkor, míg az előbbit minden olyan felhasználónak meg kell fizetnie, aki olyan működő audiovizuális vevőkészüléket használ, mint televízió vagy rádió, vagy azzal rendelkezik, függetlenül a vétel helyétől, az utóbbit, amely az egyetlen héaköteles, csak akkor kell megfizetni, ha a vétel helye az ORF műsorainak földfelszíni műsorszórása által lefedett területen található.
- 22 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy egy 2008. szeptember 4-i ítéletében kimondta, hogy a műsorszolgáltatási díj csak akkor fizetendő, ha az érintett személy rendelkezik az ORF műsorainak tényleges fogadására alkalmas berendezéssel. Márpedig 2011-ben ezen ítéletet követően az ORF-G 31. §-ának (10) bekezdését a következő kifejezéssel kiegészítve módosították: „feltéve hogy a felhasználó vételének helye (az RGG 2. §-ának (1) bekezdése) az [ORF] műsorainak földfelszíni (analóg vagy DVB-T) műsorszórása által lefedett területen található”. E módosítás indoklásából kitűnik, hogy az ORF műsorainak fogadását lehetővé tevő konkrét műszaki berendezés birtoklása, adott esetben olyan kismértékű átalakítást követően, mint például a digitális televízióműsorok vételéhez szükséges modul beszerzése, meghatározó a műsorszolgáltatási díj megfizetésének kötelezettsége szempontjából. Ezzel szemben, ha az ORF műsorainak vétele csak összetett vagy költséges intézkedések révén lehetséges, nem áll fenn e díj megfizetésére vonatkozó kötelezettség. Így lehetséges, hogy a felhasználó csak a műsorszolgáltatási díjat köteles megfizetni, amennyiben olyan televízió- vagy rádiókészülékkel rendelkezik, amely nem az ORF műsorainak földfelszíni vételi területén található.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a jelen ügy körülményei különböznek a 2016. június 22-i Český rozhlas ítélet (C-11/15, EU:C:2016:470) alapjául szolgáló ügy körülményeitől. Egyrészt az osztrák jogban jogi fikció alapján polgári jogi szerződéses jogviszony áll fenn a felhasználó és az ORF között.
- 24 Másrészt az ORF műsorai kódoltak, és azok vételéhez a digitális televíziózás normáinak megfelelő vételi modulra (DVB-T, DVB-S vagy DVB-C) vagy a csomagjában az ORF műsorait kínáló kábeltelevízió-szolgáltatóval való szerződéskötésre van szükség. Így úgy lehet tekinteni, hogy az ilyen berendezés megvásárlásával vagy ilyen szerződés megkötésével a felhasználó kifejezi azon szándékát, hogy éljen az ORF műsorainak vételéhez való jogával, ami jogviszonyt keletkezett közte és az ORF között. Analógia útján a 2002. március 21-i Kennemer Golf ítéletre (C-174/00, EU:C:2002:200) támaszkodva a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy az a gyakoriság, amellyel az ORF műsorait ténylegesen nézi vagy hallgatja valamely felhasználó, e tekintetben nem releváns.

- 25 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az osztrák adójog már az Osztrák Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozását megelőzően előírta, hogy kedvezményes héát kell kivetni a műsorszolgáltató vállalkozások szolgáltatásaira, amennyiben azok rádió- és televíziódíjak beszedésével járnak. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az Osztrák Köztársaság Unióhoz való csatlakozásáról szóló tárgyalásokkal kapcsolatos dokumentumokból kitűnik, hogy az Osztrák Köztársaság számára a csatlakozási okmány XV. melléklete IX. része 2. pontjának h) alpontja alapján engedélyezett eltérés célja az volt, hogy engedélyezze az Osztrák Köztársaságnak, hogy az Unióhoz való csatlakozását követően fenntartsa ezt az adót.
- 26 E körülmények között határozott úgy a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) [Az 1994. évi csatlakozási okmány] XV. melléklete IX. része 2. pontja h) alpontja első albekezdésének második franciabekezdésével összefüggésben értelmezett 151. cikkének (1) bekezdésében foglalt elsődleges jogi rendelkezésre figyelemmel a [héta]irányelv 378. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikke értelmében vett ellenértéknek kell-e tekinteni az osztrák ORF-műsorszolgáltatási díjhoz hasonló, a közszolgálati műsorszolgáltató által működésének finanszírozása céljából meghatározott díjat?
- 2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén annyiban is a [héta]irányelv értelmében vett ellenértéknek kell-e tekinteni az első kérdésben említett ORF-műsorszolgáltatási díjat, amennyiben azt olyan személyeknek kell megfizetniük, akik audiovizuális vevőkészülékkel rendelkeznek ugyan valamely olyan épületben, amelyben az ORF földfelszíni közvetítéssel rendelkezésre bocsátja műsorait, az ORF e műsorait azonban a szükséges vevőmodul hiányában nem tudják venni?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 27 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárásban a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróság részére olyan hasznos választ adjon, amely számára lehetővé teszi az előtte folyamatban lévő ügy elbírálását. Mindezek fényében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket (2023. szeptember 14-i Volkswagen Group Italia és Volkswagen Aktiengesellschaft ítélet, C-27/22, EU:C:2023:663, 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 28 A jelen ügyben az alapeljárás alapját a GIS-hez benyújtott, az ORF műsorszolgáltatási díja után állítólagosan az uniós jog és különösen a héairányelv rendelkezéseinek megsértésével megfizetett héa visszatérítése iránti kérelem képezi. Egyébiránt az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy míg az előterjesztett kérdések szövegében a kérdést előterjesztő bíróság kifejezetten az „ellenérték fejében nyújtott szolgáltatások” fogalmára összpontosít, amely fogalom kifejezetten a héairányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontjában, nem pedig annak 378. cikkének (1) bekezdésében szerepel, e bíróság végeredményben általánosabban az így megfizetett héa ezen irányelv rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségére vonatkozóan kéri a Bíróság választ, különös tekintettel az e 378. cikk (1) bekezdésében előírt eltérésre, amely lehetővé teszi az Osztrák Köztársaság számára, hogy bizonyos ügyleteket továbbra is megadóztasson.

- 29 E körülmények között meg kell állapítani, hogy kérdéseivel, amelyeket együttesen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a héairányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját és 378. cikkének (1) bekezdését a csatlakozási okmány 151. cikkének (1) bekezdésével és XV. melléklete IX. része 2. pontja h) alpontja első bekezdésének második franciabekezdésével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, hogy az Osztrák Köztársaság héát vet ki olyan közszolgálati műsorszolgáltatási tevékenységre, amelyet jogszabályban előírt kötelező, valamennyi olyan személy által megfizet díjból finanszíroznak, aki az érintett közszolgálati műsorszolgáltató földfelszíni műsorszórása alá tartozó területen található épületen belül audiovizuális vevőkészüléket használ.
- 30 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a héairányelv a héa közös, többek között az adóköteles tevékenységek egységes meghatározásán alapuló rendszerét állítja fel (2018. június 13-i Gmina Wrocław ítélet, C-665/16, EU:C:2018:431, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 31 Így a héairányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerint, amely ezen irányelv „Tárgy és hatály” című I. címe alatt szerepel, a héa hatálya alá tartozik az egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy által ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás.
- 32 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az adóköteles műveletek feltételezik, hogy a felek között ár vagy ellenérték kikötését tartalmazó ügylet jött létre. Ily módon, amennyiben a szolgáltatásnyújtó tevékenysége kizárólag szolgáltatások közvetlen ellenszolgáltatás nélkül történő nyújtásából áll, nem létezik adóalap, e szolgáltatások tehát nem tartoznak a héa alá (2016. június 22-i Český rozhlas ítélet, C-11/15, EU:C:2016:470, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 33 Ebből következik, hogy valamely szolgáltatásnyújtás csak akkor minősül a héairányelv 2. cikkének (1) bekezdésének c) pontja értelmében véve „ellenérték fejében” teljesítettnek, és ezért csak akkor adóköteles, ha a szolgáltatásnyújtó és a szolgáltatást igénybe vevő között létezik olyan jogviszony, amelynek keretében kölcsönös szolgáltatások kerülnek átadásra úgy, hogy a szolgáltatásnyújtó által kapott juttatás képezi a szolgáltatást igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatás tényleges ellenértékét. Ebben az összefüggésben a Bíróság már több alkalommal kimondta, hogy az „ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás” e 2. cikk (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett fogalma azt feltételezi, hogy a nyújtott szolgáltatás és a kapott ellenérték között közvetlen kapcsolat áll fenn (lásd ebben az értelemben: 2016. június 22-i Český rozhlas ítélet, C-11/15, EU:C:2016:470, 21. és 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Amennyiben valamely tevékenység az e rendelkezés értelmében vett „ellenérték fejében” teljesített ügyletnek minősül, az ennek alapján a héairányelv hatálya alá tartozik. Ezzel szemben az olyan tevékenység, amely nem minősül ilyennek, nem tartozik ezen irányelv hatálya alá (lásd ebben az értelemben: 2016. június 22-i Český rozhlas ítélet, C-11/15, EU:C:2016:470, 34. és 36. pont).
- 35 Bár a héairányelv 132. cikke (1) bekezdésének q) pontja „a közszolgálati rádió- és televíziótestületek tevékenységei, kivéve azok kereskedelmi jellegű tevékenységeit” adómentességét írja elő, e rendelkezés csak azzal a feltétellel alkalmazandó, ha e tevékenységek az ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében véve „a héa hatálya alá tartoznak”, és azt nem lehet az említett irányelv e 2. cikk által meghatározott hatályát kiterjesztve értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2016. június 22-i Český rozhlas ítélet, C-11/15, EU:C:2016:470, 32. pont).

- 36 Mindazonáltal a héairányelv 378. cikkének (1) bekezdése, amely a csatlakozási okmány XV. melléklete IX. része 2. pontja h) alpontja első bekezdésének második franciabekezdését tükrözi, megengedi az Osztrák Köztársaságnak, hogy eltérjen e rendelkezésektől azáltal, hogy lehetővé teszi e tagállam számára, hogy továbbra is adóztassa az ezen irányelv X. melléklete A. részének 2. pontjában felsorolt ügyleteket, amely éppen a közszolgálati rádió- és televízióintézmények – kereskedelmi jellegű tevékenységeitől eltérő – tevékenységeire vonatkozik.
- 37 Ugyanis, amint a Bíróság már kimondta, az ezen eltérést engedő rendszer fenntartása a héára vonatkozó nemzeti jogszabályok harmonizációjának fokozatos és még részleges jellegét tükrözi. A tervezett harmonizáció még nem valósult meg, mivel az eltérést engedő olyan rendelkezések, mint a héairányelv 378. cikke, engedélyezik a tagállamok számára, hogy továbbra is fenntartsák nemzeti jogszabályaik bizonyos olyan rendelkezéseit, amelyek ezen engedélyezés nélkül összeegyeztethetetlenek lennének ezen irányelvvel (lásd analógia útján: 2014. március 13-i Jetair és BTWE Travel4you ítélet, C-599/12, EU:C:2014:144, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Mindemellett a héairányelv 378. cikkének (1) bekezdésében előírt lehetőség a csatlakozási okmány 151. cikkének (1) bekezdése és XV. melléklete IX. része 2. pontja h) alpontja első bekezdésének második franciabekezdése alapján eltérés címén biztosított, feltéve hogy tiszteletben tartják az e rendelkezésekben meghatározott feltételeket. Így meg kell vizsgálni ezen eltérés terjedelmét annak meghatározása érdekében, hogy az alapügyben szóban forgó adó annak hatálya alá tartozik-e.
- 39 Valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szöveggörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek részét képezi.
- 40 Egyébiránt az állandó ítélkezési gyakorlat, hogy valamely uniós jogi rendelkezés különböző lehetséges értelmezései közül azt kell előnyben részesíteni, amely alkalmas e rendelkezés tényleges érvényesülésének biztosítására (2018. március 7-i Cristal Union ítélet, C-31/17, EU:C:2018:168, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 A jelen ügyben, ami a héairányelv 378. cikke (1) bekezdésének szövegét illeti, amint a jelen ítélet 36. pontjából kitűnik, az ezen irányelv X. melléklete A. részének 2. pontjával összefüggésben értelmezett e rendelkezés engedélyezi az Osztrák Köztársaság számára, hogy „továbbra is megadóztassa” a közszolgálati rádió- és televízióintézmények tevékenységeit, kivéve azok kereskedelmi jellegű tevékenységeit.
- 42 Következésképpen az említett rendelkezés értelmében az Osztrák Köztársaság kizárólag arra jogosult, hogy a fent említett tevékenységekre vonatkozó, már fennálló adóztatási rendszert fenntartsa, nem pedig arra, hogy új adóztatást vezessen be e tevékenységekre vonatkozóan (lásd analógia útján: 2019. május 2-i Grupa Lotos ítélet, C-225/18, EU:C:2019:349, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 43 Mivel e rendelkezés konkrétan e tevékenységekre az Osztrák Köztársaság által az Unióhoz való csatlakozásának időpontjában történő adóztatására vonatkozik, ezen adóztatás ezen időponttól fennálló részletszabályainak lényegében változatlanok kell lenniük ahhoz, hogy az említett adóztatás továbbra is a héairányelv 378. cikkének (1) bekezdésében előírt eltérés hatálya alá tartozzon.

- 44 E tekintetben a Bíróság elé terjesztett információkból kitűnik, hogy a műsorszolgáltatási díjat előíró nemzeti szabályozást 2011-ben módosították, így e díjat ezentúl meg kell fizetni, feltéve hogy a felhasználó vételének helye az ORF műsorainak földfelszíni műsorszórása által lefedett területen található, még akkor is, ha e felhasználó nem végezte el a berendezésének ahhoz szükséges kismértékű átalakítását, hogy az ORF digitális televíziós műsorait venni tudja.
- 45 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott információkból kitűnik, hogy e jogszabály-módosítás az időközben bekövetkezett technológiai újítások figyelembevételére szorítkozott, anélkül hogy az Osztrák Köztársaság Unióhoz való csatlakozásának időpontjában fennállóhoz képest módosította volna a műsorszolgáltatási díj fizetésére vonatkozó kötelezettséget keletkeztető tényállást.
- 46 Ami a héairányelv 378. cikke (1) bekezdésének célját illeti, amint ezen irányelv XII. mellékletéből kitűnik, e rendelkezés az Osztrák Köztársaság számára a csatlakozási okmány 151. cikkének ezen okmány XV. melléklete IX. része 2. pontja h) alpontja első bekezdésének második franciabekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdése alapján biztosított eltérés végrehajtására irányul. Márpedig a GIS, az ORF, az Osztrák Köztársaság és az Európai Bizottság által hivatkozott, az Osztrák Köztársaság Unióhoz való csatlakozását megelőző tárgyalásokkal kapcsolatos dokumentációból kitűnik, hogy az Osztrák Köztársaság olyan eltérést kért, amely lehetővé teszi számára, hogy továbbra is héakötelessé tegye a közszolgálati rádió- és televízióintézmények – kereskedelmi jellegű tevékenységeitől eltérő – tevékenységeit, és hogy az Unió tagállamai eleget tettek e kérelemnek.
- 47 A jelen ítélet 41–46. pontjában említett tényezők a héairányelv 378. cikkének az ezen irányelv X. melléklete A. részének 2. pontjával összefüggésben értelmezett (1) bekezdésének olyan értelmezését eredményezik, hogy e rendelkezés lehetővé teszi az Osztrák Köztársaság számára, hogy továbbra is héakötelessé tegye a műsorszolgáltatási díjat.
- 48 Végeredményben ez az egyetlen olyan értelmezés, amely a jelen ítélet 40. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően biztosítja e rendelkezés hatékony érvényesülését.
- 49 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ugyanis kitűnik, hogy az Osztrák Köztársaság az Unióhoz való csatlakozásának időpontjában a műsorszolgáltatási díj utáni hea kivetésével héakötelessé tette a közszolgálati rádió- és televízióintézmények – kereskedelmi jellegű tevékenységeitől eltérő – tevékenységeit. Így, mivel a héairányelv 378. cikkének (1) bekezdése csak arra hatalmazza fel az Osztrák Köztársaságot, hogy az ilyen tevékenységeket „továbbra is megadóztassa”, nem pedig arra, hogy új adót vezessen be, e rendelkezés olyan értelmezése, amely szerint az nem engedélyezi a műsorszolgáltatási díj utáni hea beszedését, megfosztaná értelmétől az említett rendelkezést.
- 50 Nem vezethet eltérő megállapításhoz a 2016. június 22-i Český rozhlas ítélet (C-11/15, EU:C:2016:470, 32. pont), amelyben a Bíróság megállapította, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének q) pontja, amelynek szövege megegyezik a héairányelv 132. cikke (1) bekezdésének q) pontjával, csak azzal a feltétellel írja elő a „közszolgálati rádió- és televízióintézmények tevékenységei, kivéve azok kereskedelmi jellegű tevékenységeit” adómentességét, ha e tevékenységek a hatodik irányelv 2. cikke – amely megfelel a héairányelv 2. cikkének – értelmében véve „a hea alá tartoznak”, következésképpen pedig azt, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének q) pontját nem lehet az ezen utóbbi irányelv hatályát kiterjesztve értelmezni.

- 51 E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy a 2016. június 22-i Český rozhlas ítélet (C-11/15, EU:C:2016:470) alapjául szolgáló ügyben a Bíróságnak nem kellett olyan eltérést engedő rendelkezést értelmeznie, mint a jelen ügyben a héairányelv 378. cikkének (1) bekezdése. Márpedig az ilyen rendelkezés jellegénél fogva kivételeket vezet be azon szabályozás hatálya alól, amelynek részét képezi. Az e rendelkezés által megengedett adóztatás ugyanis nem olyan harmonizált adóztatás, amely a héának a héairányelv által szabályozott rendszerébe szervesen illeszkedik. Ellenkezőleg, az abban foglalt lehetőség lehetővé teszi az Osztrák Köztársaság számára, hogy az érintett szolgáltatások adóztatására vonatkozó jogszabályait anélkül tartsa fenn, hogy a közte és a többi tagállam között ebből esetlegesen eredő különbségek az uniós joggal ellentétesek lennének (lásd analógia útján: 2006. december 7-i Eurodental ítélet, C-240/05, EU:C:2006:763, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2014. március 13-i Jetair és BTWE Travel4you ítélet, C-599/12, EU:C:2014:144, 46. és 50. pont).
- 52 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a héairányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját és 378. cikkének (1) bekezdését a csatlakozási okmány 151. cikkének (1) bekezdésével és XV. melléklete IX. része 2. pontja h) alpontja első bekezdésének második franciabekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az, hogy az Osztrák Köztársaság héát vet ki olyan közszolgálati műsorszolgáltatási tevékenységekre, amelyet jogszabályban előírt kötelező, valamennyi olyan személy által megfizet díjból finanszíroznak, aki az érintett közszolgálati műsorszolgáltató földfelszíni műsorszórása alá tartozó területen található épületen belül audiovizuális vevőkészüléket használ, függetlenül attól, hogy az érintett közszolgálati műsorszolgáltatási tevékenység az e 2. cikk (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás” fogalma alá tartozik-e.

A költségekről

- 53 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját és 378. cikkének (1) bekezdését az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság Európai Unióhoz történő csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány 151. cikkének (1) bekezdésével és XV. melléklete IX. része 2. pontja h) alpontja első bekezdésének második franciabekezdésével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes az, hogy az Osztrák Köztársaság hozzáadottérték-adót vet ki olyan közszolgálati műsorszolgáltatási tevékenységekre, amelyet jogszabályban előírt kötelező, valamennyi olyan személy által megfizet díjból finanszíroznak, aki az érintett közszolgálati műsorszolgáltató földfelszíni műsorszórása alá tartozó területen található épületen belül audiovizuális vevőkészüléket használ, függetlenül attól, hogy az érintett közszolgálati

műsorszolgáltatási tevékenység az e 2. cikk (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás” fogalma alá tartozik-e.

Aláírások